

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand“ camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Pentru Consiliul de Miniștri dela Timișoara

Un proces de 600.000.000 lei intentat statului la Oravița

Câțiva absenteiști expropriați legal, făcând acțiune înaintea Tribunalului Căraș, pentru a li se plăti cu prețul din 1933 (?) și nu pe cel al exproprierii, s'a ordonat expertiza cerută pentru reevaluarea pământurilor și a pădurilor expropriate!—

Onorariu avocațial de 60.000.000 lei!

Pe vremea exproprierilor generale, — deci cu mulți ani în urmă, — s'au expropriat, potrivit legii de reformă agrară și în județul Căraș, — în plășile Sasca și Moldova Nouă, — mai multe pământuri și păduri aparținând unor absenteiști, la prețul legal al exproprierii.

Proprietarii expropriați și domiciliați actualmente în orașul Biserica-Albă (Bănaul iugoslav), profitând de faptul că în urma trăsării nouilor granițe ale Europei au devenit cetățeni iugoslavi, și-au făcut oamenii o socoteală, care se dovedește până'n prezent chibzuită cu mult fălc.

În primul rând n'au recunoscut ca legală opera de expropriere românească. Dela această ignorare au urmat reclamațiuni, tatonări și mai în urmă și tratative diplomatice, cari au sfârșit cu o convențiune între noi și statul iugoslav, — încheiată în Septembrie 1933, — prin care intimații recunosc (în sfârșit!) exproprieria românească; iar Statul român se obligă să plătească bunurile expropriate pe prețul legal.

Toată lumea de bună credință nu poate înțelege prin urmare, decât strictul sens al celor stipulate în convențiune. Adică, să fim și mai preciși:

Absenteiștii expropriați, deveniți în urmă cetățeni iugoslavi, recunoscând prin convențiunea încheiată între două state amice (deci

nu e vorba de-un „simplu petec de hârtie“...): legalitatea operei de reformă socială și agrară a vecinilor și prietenilor, — cel puțin așa-i considerăm noi pe iugoslavi, — s'au obligat totodată să primească pentru bunurile lor expropriate prețul legal al exproprierii.

Totuși, investigațiunile făcute în România de iscusința d-lui avocat și deputat iugoslav Jifcovici, din Biserica Albă, prin oficiul a doi avocați din Timișoara stabiliți la București (unul, pare-ni-se se numește Berger...), au găsit acul de cojoc și pentru categoria convențiune ce-o amintirăm. Minunații mai sânt avocații când încep să recurgă la chifibuzuri, pe cari nici nu-și-le pot imagina măcar muritorii de rând...

„Și'n conclavul juridic iugoslav-român s'a hotărât: acționarea în judecată a ministerului nostru de agricultură și domenii, — recte a Statului român, — pentru a plăti pământurile și pădurile expropriate nu pe prețul legal, (cel prevăzut de legea de reformă agrară pe care s'a plătit tuturor celor expropriați), ci la prețul cât au valorat asemenea bunuri în anul 1933, adică de douăzeci de ori mai mult decât prețul exproprierii.

Reclamanții mai având și norocul, — foarte rar chiar și în România, — de a găsi un tribunal decongestionat de procese și a obține în consecință termen scurt și

în vacanță, (ni se afirmă că dela introducerea acțiunii și până la obținerea termenului n'au trecut nici 15 zile), în ziua de 12 Iulie a.c. au obținut din partea Tribunalului Căraș: ordonarea expertizei cerute la fața locului, pentru reevaluarea bunurilor expropriate.

Abținându-ne a discuta, — deocamdată, — atât componența comisiei de expertiză, cât și nepăsarea originară cu care s'au ilustrat cei dela ministerul de agricultură și domenii, — când obiectivul procesului se concretizează la pretențiuni de 600.000.000 lei față de acel minister, — în realitate tot statul este bietul păgubaș, — ne permitem a cere Consiliului de Miniștri dela Timișoara a se ocupa îndeaproape și de această chestiune; luând măsurile de rigoare pentru ca interesele statului să fie complet și riguros apărate.

Departate de noi orice gând de imixtiune în ale justiției, sau pentru a-i prejudicia cumva pe reclamanți, or pe avocații lor, — despre cari se spune că s'ar fi învoit pentru un onorariu de 60.000.000 lei ca să ducă la bun rezultat chestiunea, — însă, fie-ne permis a spune: că și din puținele faze narate în prezentul reportajiu, tot apar destul de stranii unele aspecte ale procesului.

D. prtm-ministru Gh. Tătarăscu, — are cuvântul!

Scrisoare deschisă d-lui ministru de finanțe Victor Slăvescu

Mai zilele trecute, când v'ați înapoiat dela Paris, ați binevoit a anunța, Domnule Ministru, pe toți cetățenii cari ar avea de făcut vreo plângere, că le veți sta cu plăcere la dispoziție cu ocazia consfățuirii ministeriale de azi, ascultând și soluționând orice plângere particulară.

Redacția ziarului „Ecoul“ vine să vă facă, Domnule Ministru, o plângere de ordin general. Ceeace vă vom spune noi, — sumar, — în cele de mai jos, sunt lucruri foarte grave, ascunse prin dosare la justiție, la poliție și chiar în unele rapoarte destinate departamentului Domniei Voastre. Fîndcă bănuim că nici unul dintre aceste rapoarte nu v'a parvenit, — deoarece dacă v'a parvenea era exclus să nu luați grabnice măsuri de îndreptare, — ne permitem să vă informăm pe scurt despre ce se vorbește în ele.

Să facem o intrare în materie fără nici un ocol: la Timișoara, Domnule Ministru, statul este furat ca'n codru. Desigur că nu vă spunem o noutate, fiindcă bietul stat e furat pretutindeni. Furturile dela Timișoara se caracterizează însă printr'o îndrăzneală pe care nu credem s'o mai găsim aiurea, iar îndrăzneala provine din împrejurararea că hoții sunt siguri de impunitate și se laudă cu impunitatea lor. Aici, Domnule Ministru, nu mai poate ajuta decât grabnica trimitere la pușcărie a hoților, urmată de trimiterea la plimbare a protectorilor lor. Cel care se ridică cu un cap deasupra tuturor hoților din Administrațiile Financiare dela Timișoara este un oarecare

Ion Schram, care azi își zice și Simu

Nimeni nu știe ce pregătiri școlare are acest Ion Schram-Simu. El pretinde că are Academia comercială dela Budapesta, sau ceva similar. Întreg Directoratul Financiar însă, plus cele trei Administrații Financiare, ar putea să jure că Ion Schram-Simu nu a frecventat, în întregime, nici cursul primar, atât de rară este ignoranța lui. Ion Schram-Simu are totuși delegație de control-șef, calitate în care a acumulat averi peste averi, — desigur nu din leafa lui modestă, nici din vreo moștenire dela vreun unchi din America. E proprietar de case în Timișoara (evident, a avut grija să nu treacă aceste case pe numele lui), e proprietar de mașini de treerat, de autobuze, are mașină la scară (de curând, el a dat sfoară'n țară că n'o mai are: a vândut-o), are dați bani cu dobândă, iar mai

anii trecuți a pus pistolul în piept unui director de bancă din Timișoara, ca să-i restituie o depunere de un milion de lei. Veți conveni, Domnule Ministru, că toate aceste bunuri nu pot proveni decât din furt, fiind vorba de un om care în afară de leafa lui nu dispune de nici un fel de alt câștig. Ion Schram-Simu fură, e un tâlhar de rând, și furat este statul, care l-a pus să-l servească.

Nu lungim povestea cu Ion Schram-Simu, pentru că e inutil. Vă putem informa, însă, Domnule Ministru, că departamentul Domniei Voastre s'a sezizat mai demult de acuza ce se aducea acestui neisprăvit, că ar uza de un fals certificat de studii pentru a se menține în slujbă. Până azi nu i s'a întâmplat nimic. Toate anchetele în direcția aceasta s'au împotmolit pe undeva pe la minister, — unde Ion Schram-Simu, care nu face deloc secret din acest lucru, își are „oamenii lui“. De falsul certificat de studii al acestui milionar în dauna visteriei se ocupă de câteva luni de zile și parchetul din Timișoara, dar, după cât știm, cu foarte puține șanse de a descurca misterul, fiindcă departamentul Domniei Voastre se face că nu vrea să stea în chestiunea aceasta de vorbă cu parchetul. Ar fi interesant să cercetați Domnia Voastră, Domnule Ministru, dacă nu tot datorită „oamenilor lui Schram“ din Ministerul de Finanțe, parchetul din Timișoara nu și poate procura dela Minister actele de care are nevoie în vederea cercetărilor. Ar mai fi să vă sugerăm și alte investigații în legătură cu activitatea controlului șef cu delegație și fără certificate de studii, dar nu lungim vorba de geaba. Domnia Voastră vă puteți adresa pentru informațiuni, Domnule Ministru, oricărui superior al numitului, fiindcă suntem siguri că nici unul nu vă va spune decât ceea ce v'am spus noi mai sus, și încă ceva pe deasupra. Să nu vă adresați însă superiorului lui direct, d-lui

Dr. Traian Margan,

Administrator Financiar de constatare, fiindcă, suntem siguri, acesta vă va spune că Ion Schram Simu este funcționarul său cel mai cinstit și cel mai capabil.

Cu Administratorul Financiar dr. Traian Margan se pare de altfel că s'a petrecut o tragedie, din care nu există scăpare decât cu Ion Schram Simu de gât. Administratorul Financiar dr. Traian Margan, mutat aici dela Lugoș în iarna anului trecut, s'a îngrozit el singur de ceea ce a găsit în sarcina lui Ion Schram Simu, când a preluat serviciul la noi. Toți oamenii politici cu tre-

(Continuare în pagina III-a).

Știe consiliul de miniștri?

Dacă n'o știe, cu toate că avea de unde, pentru că presa și-a făcut datoria să-i atragă în nenumărate rânduri atenția, i-o spunem aci, în vederea contactului ce-l va lua mâine cu realitățile triste depe această graniță:

1. Că la Arad unul dintre cenzorii presei este ungar.
2. Că în numele ministerului de interne s'a trimis de către un domn Rădulescu o adresă primăriei Aradului, felicitându-o pentru că a făcut funeralii naționale românofobului Bela Barabás. Că s'a dat acest certificat președintelui de comisie interimară dr. Ursu, după ce d. Ursu a polemizat prin ziarele

maghiare cu centrul Ligii Antirevizioniste, numind intervenția Ligii Antirevizioniste în chestia Barabás faptă a unor elemente iresponsabile.

3. Că în numele ministerului de interne, numitul domn Rădulescu a pus pe capul arădanilor un impozit comunal special de trei milioane, pentru desdaunarea unui incorect, a fostului director al uzinelor

municipale Kauffmann, care l-a avut avocat în contra primăriei pe d. dr. Ursu, președintele de azi al comisiei interimare, iar mai apoi pe ginerele acestuia.

Că după ce a venit rezoluția cu pricina a numitului domn din ministerul de interne, dată într-o vreme când procesul pentru desdaunare al lui Kauffmann era încă pendent la tribunal, președintele Ursu a pus comisia să voteze impozitul special, deși chestiunea des-

(Continuare în pag. III).

De toate și amestecate...

Ecouri

Se non è vero, è ben trovato!... Se zice că s'a expediat săptămâna aceasta o telegramă dela Arad unui domn Rădulescu din ministerul de interne. Pe expeditor îl bănuiești, — căci dacă nu-i d. Henț, e d. Ursu. Să vă facem deci cunoscută numai telegrama :

„Nesmintit vino și matala Duminecă Timișoara consiliu miniștri stop Ziariști iresponsabili mă mănăcă fript stop Abia scăpat cu bunăvoința matala — încă odată mersi și celelalte — de chestia Barabás, imi fac acum zile fripte cu strada Barthou, pe care partidul maghiar intervenit să nu botezăm, apoi cu scutirea de impozit loji masone, edificarea etajelor neautorizată de comisia edilitară la Palatul comunității izraelite, și alte minciuni sfruntate stop Plătit răspuns binevoii răspundeți extraurgent“.

Ursu

Se mai zice că... nu numai d. dr. Ursu merge ploat la Timișoara, ca să vină de-acolo uscat. In cercurile liberale din Arad se afirmă în chipul cel mai serios, că au căzut în disgrafia conducerii organizației și alți responsabili cari fac organizația arădană de rușine. S'ar fi descoperit unele lucruri din cauza cărora anumite persoane nu mai dau pela Arad cu zilele și săptămânile.

Baraca depe corso, zămisliță din incestul unui francmason dela primărie cu soră-sa masoala „Fischer Elie” dela comunitatea izraelită, a nceput să facă pui, înainte de a noua lună. I s'a adăos de ieri un coteț unde, ci-că, se va vinde înghețată, pe seama celor ce-i vor apuca nădușile. Autorizarea, ne închipuim, s'a dat tot înainte de a se prezinta primăriei vreo cerere, și tot ca n rândul trecut, referentul comisiei edilitare Szoboda se va prezenta la fața locului ca să-și facă referatul în vederea aprobării abia a treia zi după Scripturi. Il avizăm că mai poate dormi până mâine, fiindcă cotețul nu e încă gata.

Cele multe înainte... — a exclamat ieri pe corso un cetățean, văzând cum a nceput să puie baraca comunității „Fischer Elie”. Până n trei, patru ani, cât vor ținea lucrările de edificare dela „Fischer Elie”, baraca depe corso are timp să umplă cu pui ei tot bulevardul.

La Budapesta... Numele acesta magic e azi pe toate buzele, — nu pentru că s'au împlinit astăzi 15 ani de când și-a pus acolo piciorul dorobanțul român, — ci pentru că tembelele noastre autorități continuă să lase pe Banca Centrală din Timișoara să adune participanți la filiereșul ce-l va îndruma la 10 August — în ajun de a se ncepe „Săptămâna Sfântului Ștefan” — spre capitala maghiară. Fiecare minoritar ce se mbiubă la fața statului român, nu vorbește azi de altceva, nu visează la altceva. Budapesta și filiereșuri încoaci, Budapesta și filiereșuri încolo, — iar slujbașii români fac nopți albe din cauza sabiei lui Damocles, din cauza „revizuirii”, care numai pe ei îi atinge, dar ca mai ba pe colegii lor minoritari cari stau mereu cu ochii ațintiți spre Lőkősháza. Ne impune să scriem acestea o conversație unguerească la care

am asistat ieri într'un autobus arădan. Vorbea un domn cu o doamnă. Și așa de tare mai lăudau binefacerile unei „cure” la Budapesta, că puteai să vezi cum le lasă gura apă. Domnul povestea doamnei, că nevastă-sa e de trei săptămâni la Budapesta, că-i scrie că a întinerit ca un alt Anteu, că-i un deliciu să fii acolo, și câte și mai câte.

Acum, că doamna domnului in chestie se simte la Budapesta așa precum spune bărbatu-so, care — spunea — de-abia așteaptă și el să se vadă acolo — e altă gască.

Ceea ce, cred, vă interesează pe dumniavoastră, e altceva. Cum își poate permite doamna domnului, și cum își va putea permite și dumnilui în viitorul apropiat, o „cură” de atâtea săptămâni la Budapesta, când insul acesta, care se pierdea n aceste laude la adresa Budapestei, e un biet funcționar județean? Apoi de! Dacă diurnele sunt pentru astfel de inși, in loc să fie pentru funcționarii de lege românească!

Concursuri de frumusețe la strandul comunal... Atât îi mai lipsea Aradului! După ce „Aradi Közlöny” a scăpat din mână afacerea aia cu emisiunile unguerești de știri depe cheiul Muresului, i-a venit acum lui „Reggel” ideea să ne fericească cu un concurs de frumuseți des-golite.

Planul jupânilor dela „Reggel” a eșuat întocmai ca al jupânului Stauber (cel cu emisiunile unguerești).

Se mai întâmplă totuși și câteo minune la primăria Aradului!

„Nu mai plânge bebi, totul s'a sfârșit...” E titlul unui prim-articol, in legătură cu afacerea Skoda, in „Vestul” de azi. Il reproducem pentru că acest cântec e și-al cuiva dela primăria Aradului. A început să-l învețe (pe banii municipiului) in vederea unui sfârșit apropiat, după care Bebeul nostru va plânge mult, mult.

Valabil numai la Budapesta... Citim într'o gazetă budapestană admisă să intre n România următoarea lămurire, la rubrica povețelor redactionale:

„După regulamentul e din anul trecut al liniștei, audițiile de radio cu ferestrele deschise sunt admise numai dacă nu se aud și n stradă”.

E vorba, firește, de un regulament ungueresc, care se aplică cu strâșnicie, așa cum se aplică regulamentele represive in țara d-lui Horthy.

Dumniavoastră nu vă întrebați: Cum de-i posibil ca la Budapesta și n restul Ungariei emisiunile ireidentiste ale postului să nu fie lăsate să se audă in stradă, iar la noi orice terchea — berchea minoritar poate fi lăsat să deschidă ferestrele și să pună megafoanele ca să se audă emisiunile ireidentiste până n alt capăt de stradă?

De ce nu se aplică regulamentul, căci — ni se pare — ni-a fericit și pe noi primăria cu un astfel de regulament zis „al liniștei”?

Se caută o locuință cu două camere și baie. Adresa: Administrația ziarului „Ecoul”.

CFR—ACFR

Măine se va juca in București a doua ediție a matchului de baraj între CFR și ACFR. In primul tur jucat la Brașov, feroviarii au câștigat la 2:0. ACFR pentru a intra in Divizie va trebui să învingă la un scor mai mare de 3 goaluri diferență, însă este cam greu, cu toate că a dat dovadă că merită a intra in Divizie însușindu-și a treia victorie senzațională asupra Gloriei CFR. CFR va alinia tot formația victorioasă de Duminecă. Matchul se va juca pe arena Unirea-Tricolor sub arbitrajul d-lui Oravetz (Arad).

Clubul sportiv român „Unirea” serbându și 10 ani de existență a aranjat pentru azi și mâine câteva matchuri.

Azi va juca Gloria CFR—Hakoah și Unirea SGA iar mâine învingătorii pentru premiul donat de clubul sportiv Unirea.

O combinată a Ripensiei va juca Duminecă la Brăila, iar in zilele de 12, 13 și 15 August in jud. Hunedoara sub organizarea clubului „Mica” din Brad.

Gala de box româno-austriacă

Azi la Arene se vor desfășura următoarele matchuri de box între boxerii români și cei austrieci:

Spakow—Havlicek, match in 10 reprize de 3 minute.

Teodorescu Karl Blaho, match in 10 reprize de 3 minute.

Sandu Ion—Joe Albert, match in 8 reprize de 3 minute.

Turul României

Măine dimineață la ora 8 va fi plecarea participanților la Turul României. Prima etapă va fi București—Buzău pe distanța de 132 km. Biti

Pensionarea funcționarilor din cadrul disponibil

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular celorlalte depart. și Casei Autonome, făcându-le cunoscut că prin dispozițiunile art. 3 alin. 3 din legea pentru înființarea cadrului disponibil al funcționarilor publici, se prevede că funcționarilor publici din acest cadru care vor fi pensionați, potrivit condițiilor cerute de legea pensilor, li se va calcula pensia ținându-se seamă de salariul întreg al gradului in momentul pensionării. In consecință, urmează ca și reținerea

pentru Cassa Generală de pensuni să fie de 10 la sută din salariul întreg convenit gradului. Se va dispune să se prevadă in buget, la statul cadrului disponibil pentru Cassa Generală de Pensuni suma de 10 la sută din salariile întregi corespunzătoare gradelor și jumătate din restul salariului după ce s'a operat reținerea de mai sus, așa cum s'a procedat in exercițiul, 1933—34 pentru funcționarii cadrului disponibil inșiși in bugetul Ministerului de Finanțe.

Originea germană a Generalului Gömbös

Un ziar nemțesc, „Hamburger Tageblatt”, se ocupă de chestiunea tratamentului animalic ce-l aplică cetățenilor săi de lege germană Ungaria, și pune in discuție originea lui Gömbös, căldul acestei minorități germane.

Precum se știe, s'a mai spus despre primul-ministru maghiar, că-i de jumătate neamț, fiind născut din mamă svedboaică.

„Hamburger Tageblatt” arată că originea aceasta germană, după mamă, a lui Gömbös e mai mult decât adevărată, deoarece mama primului ministru maghiar nici azi nu știe bine unguerește.

Dar gazeta din Hamburg mai destăinuie ceva: Gömbös e neamț și după tată. Un strămoș al său se numea Knöpfler, ceea ce pe unguerește înseamnă Gombos, iar pe românește „fabricant de nasturi”, și a venit in Ungaria acum două secole, din orașul Wetzlar.

Un strănepot al acestui Knöpfler a ajuns in Ungaria dascăl de stat, și odată cu această legătură națională cu înaintașii s'a rupt. Fiu al acestui dascăl, primul ministru de astăzi al Ungariei, a mers și mai departe, și nu numai

că nu-și mai recunoaște originea, dar a devenit subjugătorul conaționalilor săi germani.

Relația aceasta a lui „Hamburger Tageblatt” vă poate dovedi că maghiarizarea numelui lui Gömbös nu e prea curată. Din Gombos, cum trebuia tradus, numele de Knöpfler a devenit Gömbös, — ceea ce înseamnă altceva decât fabricant de nasturi, adevărat fabricant sau vânzător de baloane sau de globuri.

Succesul unui scriitor român in America

Ultima carte a d-lui Peter Neagoe „Laster Sun” obține un succes din cele mai neobicinuite, in America. Toate zările și revistele consacra lungi și elogioase studii autorului și cărții. Acțiunea romanului se petrece într'un sat din Transilvania. Viața și obiceiurile țăranilor sunt descrise in culori plastice și cu numeroase citate din folclorul românesc. Atenția criticii și a presei americane se resfrânge așa dar și asupra pământului acestei țări. Și succesul d-lui Peter Neagoe e astfel un adevărat succes românesc.

Cinematograful CENTRAL

Programul de azi:

Prada bărbaților

Miriam Hopkins, George Bancroft
Reprezentațiile
la orele 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Cântarea cântărilor

Marlene Dietrich

Reprezentațiile

la orele 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Programul de azi:

La orele 7.15, și 9.15.

Acoperiș deschis!

Sala plăcut răcorită!

Vulturul alb

Marele film indian al lui BUCK JONES

Înștiințare

Asociația sportivă română „Gloria” CFR din Arad, aduce la cunoștința d-lor membri, că le pune la dispoziție chioscul din parcul de tenis al asociației, din bulevardul Dragalina, unde vor găsi întotdeauna un bufet cu restaurant, berărie, dans și alte distracții similare cluburilor sportive și distracție din țară, cu prețurile cele mai reduse.

Aceasta in mod provizoriu, până la deschiderea oficială a elegantelor saloane, care va avea loc aproximativ la 15 Septembrie 1934.

Directorul secției distractive va fi d. Lupșa Coriolan, iar administrator delegat d. Cristea Constantin.

Nouii credite uriașe pentru aviație in Italia

„Gazeta Oficială” din Roma publică un decret prin care ministerul aerului este autorizat să angajeze cheltueli extraordinare in valoare de un miliard 200 milioane lire pentru reînnoirea materialului aeronautic.

Impozitele vor fi plătite numai in numerar

Față de rezultatul slab al încasărilor din ultima vreme, d. Victor Slăvescu a hotărât că impozitele la zi trebuie plătite numai in numerar. Bonurile de impozit vor fi acceptate numai pentru plata impozitelor in restanță până in 1932 inclusiv.

Dela 1 August program senzațional

Johnnys Giovanni, duet de dans acrobatic Mați Lafayette,
Halmágy Karr, Ritta Renny, Marcela Fortuna la barul

Madár Arad**Pentru Consiliul de miniștri dela Timișoara****Știe consiliul de miniștri?**

(Urmare din pagina I-a)

dăunării era încă tot pendinte la justiție.

Că s'a făcut aceasta, ca a daos la un buget comunal în care nu s'a prevăzut nimic pentru instituțiile și școlile românești.

Că la justiție Kauffmann a pierdut apoi procesul în contra primăriei, că impozitul special se încasează totuși, și că primăria refuză să-l destineze scopurilor culturale românești vitregite la alcătuirea bugetului, sau altor asemenea scopuri obștești.

4. Că la Arad se fac edificări pe simpla autorizație a președintelui comisiei, în ciuda împotrivirii comisiei edilitare, care din această cauză și-a și dat săptămâna aceasta demisia.

5. Că la Arad, la propunerea unui minoritar liberal, comisia interimară a hotărât nu numai să izgonească din slujbele sale pe angajații rurali, adică români, ci totodată să invite întreprinderile din oraș să procedeze la fel, și aceasta

toemai pe timpul când guvernul era preocupat de marea problemă a apărării muncii naționale.

6. Că la Arad fiindcă s'au opus reprezentanții ce-i are în comisia interimară partidul maghiar, s'a adus neaipomenita ofensă d-lui Barthou, de a se refuza să se boteze cu numele marelui amic al României una dintre străzile noi, anonime. Că propunerea acestei botezări, venită oficial dela serviciul cadastral al comunei, a fost aruncată la coș de președintele comisiei interimare. Și că procesul verbal despre această chestiune, a apărut în »Buletinul Municipiului« în chip fals, așa cum tot fals apăruse procesul verbal referitor la înmormântarea municipală a lui Bela Barabás, încât a trebuit apoi publicată în numărul următor o rectificare.

7. Că la Șiria, în cea mai de seamă comună românească

din Podgoria arădană, farmacist e de 10 ani încoace un cetățean maghiar, Gründl, care are la parchetul din Arad o acțiune intentată pentru fapte antiromânești.

8. Că unul dintre capii bandelor ungurești cari au martirizat pe românii ținutului arădan în epoca dela revoluția din 1918 până la desrobirea din Aprilie 1919, numitul Moravetz, acuzat printr'o broșură a secției arădane a Ligii Antireviziționiste că a ars de vii pe trei români într'o locomotivă, este și azi notar comunal în Bănat, ni se pare peste satul românesc Boga.

9. Că mai sunt în funcții de stat sau administrative și alți asemenea criminali, și că la prefectura de Timiș-Torontal s'a deschis în anii trecuți o acțiune căreia însă nu i s'a mai dat curs, împotriva altui notar minoritar care are pe conștiință mai multe vieți de români, stinse în ajunul desrobirii.

Scrisoare deschisă d-lui ministru de finanțe Victor Slăvescu

(Urmare din pagina I-a)

cere din organizația guvernamentală dela Timișoara, toți gazetarii au fost insistent rugați de Administratorul Financiar dr. Traian Margan să scape de *tâlharul de Schram*. Mai mult, în zelum său laudabil, Administratorul Financiar dr. Traian Margan a luat lui Ion Schram Simu delegația de controlor șef, pe care însă acest tâlhar cu trecere la Minister, a recăștigat-o acolo, de astă dată cu stăruința cuiva din Timișoara, o persoană pe care v'ar putea-o indica eventual d. prefect dr. Dimitrie Nistor, o persoană care a și încasat, pentru stăruința la Minister, un onorar considerabil dela Ion Schram Simu.

Tragedia Administratorului Financiar dr. Traian Margan a început, Domnule Ministru, după ce Ion Schram Simu și-a recăpatat, pe căi lăturalnice, delegația de controlor șef. Probabil că Administratorul Financiar dr. Traian Margan și-o fi făcut socoteala că ar fi prost să lase numai pe alții să câștige de pe urma lui Ion Schram Simu, atunci când, în definitiv, el este superiorul direct și necontrolat al tâlharului. Știm precis că Administratorul Financiar dr. Traian Margan n'a mai voit să audă dela un timp de „tâlharul de Schram”, iar pe noi, cărora ni l-a denunțat la început, ne-a rugat dela un timp să credem că „nici Schram nu fură mai mult decât alții”.

Mai târziu a început să lucreze, Domnule Ministru, instanța specială de impunere a societăților anonime, unde Ion Schram Simu, — tâlharul fără certificate de studii, — tăia și spânzura. (A fost prins că a lucrat în această instanță cu un nepot al său). La impunerea acestora Ion Schram Simu și-a scos toate „sacrificiile” ce le-a făcut la Minister și la Timișoara cu diverși, pentru a fi considerat de om cinstit, în loc de tâlhar, *adică ceea ce este*.

Tragedia Administratorului Financiar dr. Traian Margan, adică a superiorului imediat al tâlharului Schram, a câștigat mult în intensitate după impunerea, — pe sprânceană, — a societăților anonime. Aici trebuie că s'au petrecut lucruri excepționale de grave, pe cari poate numai o *revizuire a impunerilor* le-ar putea desveli. Noi știm doar că în timpul acestor impuneri, și după terminarea lor, Administratorul Financiar a început să ia în mod suspect apărarea „tâlharului de Schram”. Incurcat în propriile lui inconsecvențe, bietul Administrator a căzut în cele din urmă la darul beției în așa hal, încât la Arad a improvizat, cu o ceată de chefilii, un scandal la un șantan, despre care vorbește amănunțit denunțul înaintat chesturei de poliție din Arad sub nr. 14358/934.

Asta fiind situația lui Ion Schram Simu și a superiorului său dr. Traian Margan, cre-

dem, Domnule Ministru, că numai intervenția personală a Domniei Voastre ar putea să accelereze calea primului spre pușcărie, — acolo unde este locul lui, — și numai cuvântul hotărâtor al Domniei Voastre ar putea să decidă și de soarta celui de al doilea, în urma situației pe care și-a creat-o prin „slăbiciunile” ce le-a avut în ultimul timp față de „tâlharul de Schram”, devenit subit omul care „nu fură nici el mai mult decât alții”...

Evident, Domnule Ministru, că mai sunt la autoritățile fiscale și

Alte lucruri de rușine,

cum ar fi, în primul rând, menținerea în serviciu a unor condamnați (da, Domnule Ministru: *condamnați!*), apoi neglijarea tinerelor elemente cu pregătiri, față de alții fără pregătiri, însă cu știință la Ierusalim ș. a. m. d.

În rezumat, Domnule Ministru, vă repetăm că statul este furat la Timișoara mai mult decât ori unde, atât pentru motivele arătate în cele ce au precedat, cât și pentru nenumărate alte motive, pe cari le puteți afla dela ori care șef de autoritate.

Are însă, Domnule Ministru, și acest *ori care*, — din păcate, — o excepție: este d. prefect dr. Dimitrie Nistor, căruia nu vă recomandăm să vă adresați pentru informațiuni asupra putregaiului dela finanțele din Timișoara. Facem rezerva aceasta nu numai pentru motivul că d. prefect al județului are o nemărginită admirație față de d. Administrator dr. Traian Margan, ci și pentru alte binecuvântate motive, pe cari nu vi le comunicăm în scris, ci, dacă apreciați că v'ar fi de folos, doar verbal, între patru sau chiar și mai mulți ochi.

S'a pierdut

pe băncile din fața gării electrice, sau pe drumul dela Uzina de gaz spre centru peste Piața Avram Iancu și bulevardul Regina Maria și Reg. Ferdinand, un chitanțier al revistei „bravo”.

Neprezentând pentru nimeni, în afară de adm. revistei nici un interes, persoana care l-a aflat, este rugată să-l predea administrației revistei „bravo” în str. 29 Decembrie nr. 12 sau la administrația ziarului „Ecoul” din bulevardul Ferdinand nr. 5.

Se caută domnișoară de birou cu aparență bună, absolventă a școlii sup. de comerț, posedând perfect limba română, maghiară și germană. Oferte sub „1934” Rudolf Mosse, Arad.

Cine poartă vina prăbușirii cinematografului Capitol!

— După un raport înaintat d-lui ministru al comunicațiilor și lucrărilor publice d-nii: arhitect Duiliu Marcu, arhitect Adrian Suciu, inginer Cornel Horșia și antreprenorul Steiner —

După un comunicat al aceluiaș minister, rezumând raportul de mai sus, nu există decât un singur vinovat: antreprenorul

Deunăzi, gazetele din Capitală au publicat un comunicat al ministerului de comunicații și lucrări publice, după care vina prăbușirii cinematografului „Capitol” din Timișoara nu o are decât antrepriza Steiner, care a clădit cinematograful.

Comunicatul acesta este foarte straniu, am putea spune că este un fals grosolan, deoarece el pretinde că rezumă cunoscutul raport al d-lor arhitect insp. gen. Radu Culcer și inginer-șef Șt. Mavrodin, delegați de minister a ancheta vinovățiile în legătură cu această afacere scandalosă. Ori, se știe că acest comunicat, de parte de a fixa numai vinovăția antreprizei Steiner, stăruiește — și încă detaliat — și asupra vinovățiilor ce apasă asupra d-lor: arhitect Duiliu Marcu, care a făcut proiectul de construcție, și inginerul Cornel Horșia și arhitectul Adrian Suciu, funcționari ai municipiului Timișoara și an-

gajați cu contract pentru conducerea și verificarea statică a construcției.

Intre depunerea raportului de anchetă la minister și între publicarea comunicatului care falsifică cuprinsul acestui raport știm că s'a întâmplat, — în urma unui compromis de club, — repunerea în funcția de șef al serviciului tehnic a d-lui arhitect Adrian Suciu. Se poate că felul rezumat al raportului de anchetă, apărut în ziare, să se datorească acestui compromis, intervenit probabil și în vederea vizitelor ministeriale de azi la Timișoara și, poate, și în vederea paralizării tentativei d-lui Alex. Lapedatu de a se proclama șef și asupra organizațiilor liberale din Bănat.

Pe noi nu ne interesează deloc combinațiile diverselor cluburi politice. Știm însă că întreaga opinie publică cere pedepsirea tuturor vinovaților din afacerea „Capitol”, de a-

ceia denunțăm deocamdată falsul rezumat al raportului de anchetă.

Cu un fals, nu se poate mușamaliza o panama de proporțiile celei dela „Capitol”.

În panama aceasta, toți vinovații vor trebui să suporte rigorile legii, indiferent de felul cum își schimbă chepe-neagul în bătaia vântului politic.

Vom avea o bună recoltă de porumb

București. După rapoartele sosite la ministerul agriculturii, perspectivele recoltei de porumb se îmbunătățesc și, dacă în luna August va fi ceva ploaie, atunci recolta porumbului va fi mult mai bună decât așteptările de până acum. Vestea este îmbucurătoare și optimismul este sporit și de faptul, că pe piața străină prețul porumbului este în creștere.

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂMURI PE ÎNTREG GLOBUL

Un român care nu-și recunoaște țara

— Cât e de românesc Aradul. — Firme și statui ungurești. — Ceasul gării. — Birjarii. — Șoferii —

Românul uită!

Toleranța românilor este atât de mare, încât s'ar putea defini cu alt cuvânt pe care cade greu să-l pronunțăm.

Nu e suficient că tolerăm ațâția străini în țară, sub diferite numiri, că tolerăm vorba streină în birourile statului, ale orașului și în localurile publice, dar permitem să se lăfiască firme ungurești la pravălii.

Să fim însă îngăduitori. Să zicem că asta ar merge dacă minoritarul ar plăti un impozit special pentru textul unguresc al firmei. Dar ca să îngăduim ca, în fața primăriei, o firmă de covoare să așeze în primul loc textul maghiar, este un lucru rușinos și va fi cu atât mai mult dacă se va mai tolera.

Orice argument s'ar aduce, un lucru ca acesta nu se poate admite, mai ales că e făcut inadins, cu intenția de a ne rade ostentativ în față.

Câți primari s'au perindat prin biroul care-și deschide geamurile vis-à-vis de această firmă? Nici unuia nu i-a venit în minte să avertizeze pe acel comerciant că ceea ce face e o sfidare jignitoare și o provocare în contra autorității de stat.

Această firmă stă acolo de 8-10 ani, când și-a stricat pe cea provizorie care credea că va fi ușor de refăcut, după felul în care era corectată, imediat ce se va reîntrona regimul maghiar. Așa credea el! Cine nu-și amintește de acest fel de firme lăsate în loc și peste cari se vopsea textul românesc așa încât să se poată șterge iar? Noi însă parcă le ceream scuze și pentru acest deranj în loc să-i luăm de guler pentru aserțiunea obraznică din acest procedeu.

Toleranța noastră a păstrat tot caracterul unguresc al Aradului. Venind dela gară nimic nu-ți trădează un caracter românesc al orașului.

Un ordin vechiu

Această deplorabilă situație e cauzată de libera interpretare a unui ordin dat acum 13 ani în care se reglementa textul firmelor. Minoritarii au interpretat acest ordin în sensul că pe firmele care ies pe stradă fiind vertical pe pereți, textul maghiar e singur pe-o parte, și încă pe partea de unde vine lume mai multă.

Tembelismul nostru tolerant e rușinos. Cel ce scrie aceste rânduri a lipsit din țară timp de aproape 3 ani. La întoarcere, în tot timpul călătoriei s'a gândit la momentul dulce al revederii pământului românesc. La primul contact a fost plăcut impresionat de numele primei gări românești: Decébal.

Judecând apoi după cele văzute de acolo până la Arad, și-a făcut o frumoasă iluzie despre Aradul românesc.

Ceasul gării, birjarii, șoferii, etc.

Dar la gară, controlându-și ceasul, a privit la orologiul gării pe care — o zei! — sta încă „MAV". Cu inima strânsă de durere s'a îndreptat spre o birjă. Altă decepție: birjarul salută ungurește, la întrebarea mea imi spune că e român din Pârneava... Înțelegeți vă rog! Sub greutatea palmei primită dela un român, s'a îndreptat spre un taxi. La primirea banilor tot în

ungurește i s'a spus „mulțumesc"-ul. Pentru banii românești...

Pe drumul dinspre gară toate firmele sunt ungurești. A doua zi, rușinându-se cu de un mare păcat fiindcă auzise români vorbind ungurește cu alți români de-alungul promenadei, deasemenea, doamne române cari boscorodeau în limba asiatică, s'a dus, să-și revină pușin în parc.

In parcuri

Nici aici n'a găsit liniște însă, printre ațâția vânzători de cornuri și covrigi cari-și strigau marfa mai ungurește decât la Budapesta. Iar când la un moment dat a auzit un copil român cerând mamei sale „fagilall", s'a refugiat în celălalt parc din dosul Palatului Cultural.

Aici l-a întâmpinat privirea semeață a unei statui ungurești care parcă-i spunea: „Vezi, te-i fi laudând tu că orașul acesta e al vostru, dar eu sunt o palpabilă dovadă a neputinței voastre, a neștiinței voastre de a stăpâni. Tot noi suntem stăpâni aici!"

Tot în acest parc se mai găsește un monument care amintește de un alt ungar, apoi o fântână cu inscripție maghiară.

Intr'un alt parc, două statui propagă cultura maghiară.

Durere!

Vă puteți imagina durerea acestui român al cărui sentiment național și patriotic s'a înfrumșet în timpul cât era departe, unde a reușit să dărâme de multe ori clădirile propagandei iredenei maghiare: Imaginați-vă durerea unui român care se așteaptă să găsească un oraș mai românesc și-l află mai unguresc decât era.

Românul uită!

Se poate oare să fi uitat românii timpul când plaiurile românești erau stăpânite de streinii cari ne priveau ca pe cea din urmă națiune de pe glob, ne scuițau frații, părinții preoții, este posibil să se fi uitat suferințele fraților noștri, în temnițele din Moson, Sopron și cruntele bătaii din Csilagbörtön?

Și-acum lăsăm pe aceste vipere să se încălzească la sânul nostru?

O singură întrebare încă: Ce credeți c'ar face ungurii cu un român care s'ar purta astfel în țara lor, sau ce s'ar întâmpla dacă — frească Dumnezeu — lucrurile s'ar inversa? V. Marill

Marea desamăgire

Palma Skoda căzută peste o brazul țării nu poate, așadar, să fie ștearsă. Nici comisia formată din reprezentanții națiunii n'a putut, sau n'a știut — ceea ce e tot una — să descopere pe marii ofensatori ai acestui prea tolerant popor. A recunoscut-o aceasta însuși d. Armand M. Călinescu, mai ieri acuzat că ar fi sustras acte din blestematul dosar al acestei scabroase afaceri. Fostul subsecretar de stat s'a declarat desamăgit de cercetările întreprinse de comisie, din care, de altfel, d. A. M. Călinescu a făcut parte.

Declarația d-lui Călinescu este o nouă sfidare asvârlită țării, pentru că dacă d-sa recunoaște că această comisie n'a făcut mai nimic, ne întrebăm de ce n'a contribuit, ca membru al comisiei, la aflarea adevăraților vinovați — fiind imposibil să nu știe ceva din mersul anterior al afacerii Skoda. Cum, însă, nu este singurul care n'a făcut și n'a mărturisit tot ce putea și știa, vina impasului revine asupra comisiei întregi, adică asupra celor cari se cheamă c'au primit mandat dela națiune s'o reprezinte demn, sincer și cinstit.

Dacă nici tribunalul poporului n'a putut lămuri misterul Skoda, ce să mai spunem? Ce să mai credem? Cui să ne mai adresăm? Pe cine să mai găsim drept un bun judecător?...

Lucrările comisiei, amânate până la toamnă, vor fi în curând uitate, cum atât de ușor se poate orice uita în țara aceasta.

Vinovații își pot deacum urma liniștit cura estivală, mai siguri ca ori când că marea sentință nu se va pronunța.

În scurte cuvinte, putem spune că afacerea Skoda a intrat într'a doua agonie, decesul ne mai putând întârzia mult. Nici n'am prea avut mari speranțe că muribundul se va însănătoși.

Rămâne, însă, să mai discutăm, înainte de a asista la definitivă înmormântare a chestiunii Skoda, restul pentru care s'a instituit comisia de anchetă.

Desbaterile acesteia au umplut, zilnic, săptămâni în șir, patru mari pagini ale ziarelor din Capitală.

Cetățeanul naiv a fost zilnic ispitit să parcurgă aceste pagini deprimante, nutrinându-se cu iluzia că, la urmă, biciul va plesni vulcanic, necruțător.

Din toată vorbăria aia — nu s'a ales nimic. Ca și la început, nimeni nu știe nici acum nimic. Doar atât, că s'au plătit diurne membrilor din comisie.

Ne putem pune atunci o legitimă întrebare: parlamentul țării nu mai înseamnă nimic? Răspunsul nu poate fi, decât negativ.

Comisia de anchetă a compromis definitiv ideea de parlamentarism la noi, pentru că s'a dovedit atât de tolerantă față de acei cari în fața ei și-au permis să insulte nația, cu acele faimoase răspunsuri: nu mai știu, nu mai țin minte, am uitat, nu pot să spun și nu mă declar.

Cum a reacționat comisia în fața acestor forțate negațiuni? Nici într'un fel.

De ce i s'a mai plătit atunci munca depusă? De ce nu și-a suspendat atunci activitatea?

În momentul când această comisie se pregătește pentru vacanță, cerem ca să se modifice constituția și să se institue un nou regim reprezentativ al națiunii, în care să nu mai poată pătrunde decât acei cari simt până în adâncul inimii rușinea ce umbrește mândria acestui popor.

Cerem un parlament care să nu tremure în fața tuturor puterilor de o clipă.

Cerem alegeri nominale, pe circumscripții. Ion P. Voinea

Otto de Habsburg a sosit în Austria???

— El a plecat cu destinația Pianore-Italia, dar n'a sosit — Familia refuză să dea lămuriri — Mica Înțelegere și restaurarea Habsburgilor —

În cercurile politice austriece domnește cea mai mare neliniște din cauza svonorilor cari susțin că cercurile legitimize ar pregăti prin surprindere restaurarea monarhiei. Îngrijorarea este cu atât mai mare cu cât arhiducele Otto de Habsburg a dispărut și el fără urmă și sunt indicii sigure că s'ar afla în Austria, adăpostit de conducătorii mișcării legitimize.

Într'adevăr cercurile competente au stabilit că arhiducele Otto era așteptat să sosească la Pianore în apropiere de Via Regio unde-și petrece exilpărăteasa vacanța. Arhiducele n'a sosit însă și anturajul ex-impărătesei refuză să dea lămuriri asupra locului unde se află arhiducele. Prezentul la tronul Austriei a fost așteptat apoi la Roma de un grup de prieteni, dar nici aici n'a sosit. Toate acestea determină autoritățile austriece să creadă că arhiducele Otto de Habsburg a trecut clandestin granițele Austriei și așteaptă acum momentul în care va fi proclamat împărat. Aceste versiuni sunt greu de controlat, dar enervarea ce se

observă în cercurile conducătoare din Austria, dă să se înțeleagă că evenimentele grave sunt în perspectivă.

Mica Înțelegere protestează!

Ziarele cehoslovace desmint formal informațiile după cari în cursul unor conciliabile diplomatice la Viena, puterile occidentale ar fi convins Mica Înțelegere să consimtă la restaurarea Habsburgilor, ca singura garanție de a împiedeca Anschlussul.

Ziarul „Narodny Listy" arată că această știre este un simplu balon de încercare lansat de partizanii Habsburgilor, adăugând că Mica Înțelegere și Franța rămân ferm convinse că restaurarea n'ar fi mai pușin primejdioasă, decât Anschlussul, pentru pacea Europei.

Ziarul „Lidovy Noviny" accentuează că Mica Înțelegere n'a putut fi convinsă niciodată în această chestie și declară că dacă Otto de Habsburg ar încerca să repete aventura din anul 1921 a tatălui său, ar cunoaște același rezultat.

Pelerinajele la mănăstirea restaurată dela Lipova

Ca și în anii trecuți, pelerinajele la restaurata mănăstire dela Lipova, împreunate cu misiuni religioase pentru popor, se organizează la praznicul Adormirii Maicii Domnului (15 Aug.), la Nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8 Sept.), Duminecă înainte de Înălțarea sf. Cruci și la Înălțarea sf. Cruci (14 Sept.).

Din partea Episcopiei e delegat la aceste pelerinaje P. C. Sa arhimandritul dr. Justin Suciu, prof. la Academia teologică din Arad.

Programul misiunilor:

I. Ziua premergătoare praznicului (14 Aug.)

La 6 și jum. dimineața Utrănie.

La 9 a. m. Acatistul Domnului nostru Isus Hristos, cu alocuție: Pregătirea pelerinilor la penitență și sf. Maslu.

Urmează mărturisirea și împărțirea pelerinilor, rugăciuni și slujbe pentru trebuințele sufletesti; apoi sf. Maslu.

La 4 d. m. Vecernia praznicului, cu meditație: Folosul

procesionilor dela sârbătoarea Adormirii Maicii Domnului.

La 7 d. m. Privegherea praznicului cu incunajorare. Meditație: Rolul Bisericii din Lipova în slujba ortodoxiei.

Concert religios, de corul „Lumina" dela așezământul oarbilor din Arad, de sub direcțiunea d-lui Ioan Gama, condus de pâr. Virgil Lugojan.

Mezonoptica, cu alocuția: Despre viața Maicii Domnului. II. Ziua praznicului:

La 5 dimineața: Primirea eventual noulor pelerini.

Mărturisire, împărțire, rugăciuni și slujbe pentru trebuințele sufletesti ale pelerinilor și sf. Maslu.

La 9 a. m. Liturghie în sobor cu predică: „Despre puterea de ocrotire a Maicii Domnului". După liturghie, concert religios de corul „Lumina".

La 2 d. m. Vecernia și plecarea pelerinilor cu rugăciune pentru cei ce călătoresc.

Fabriciu Manuștar

Informațiuni

Teatrul Bănatului de sub direcțiunea d-nei Marioara Cinschi, angajează domnișoare și tineri cu voce pentru cor și balet.

Informațiuni se pot lua în fiecare zi la biroul teatrului comunal din Timișoara, între orele 10—13 și 16—19.

La 25 Iulie, s'a făcut la Varșovia, la ministerul afacerilor străine al Poloniei, schimbul instrumentelor de ratificare ale convențiunii dintre România și Polonia, relativă la extradarea infractorilor și asistență judiciară în materie penală, semnată la București la 26 Martie 1930.

Cu începere de Vineri dimineața, potrivit promisiunilor făcute de d. ministru de finanțe Victor Slăvescu, la reînnoirea d-sale în țară, a început la Timișoara achitarea salariilor, soldelor și pensiilor din întreg județul Timiș-Torontal.

Pentru o mai rapidă executare a plăților, grație măsurilor luate de d-nii inspector regional financiar Pompiliu Poștare și administrator financiar de încasări și plăți Petre Voșilii, s'au înființat șapte ghișee de plată, cari au făcut plățile fără întrerupere și în timpul când serviciul e suspendat cum a fost în orele de masă și Sâmbătă după amiază.

Toți funcționarii și pensionarii cari s'au prezentat înaintea caselor de plăți și-au primit în numerar toate sumele cuvenite.